

РЕЦЕНЗИЯ

За дисертационния труд на тема: **„Топено стъкло. Технология, дизайн и развитие.“**, за присъждане на образователна и научна степен **„Доктор“** .

Рецензент: **Проф. Димитър Делчев**

Докторант: **Моника Найденова**

Научен ръководител: **Преп. д-р инж. Васил Георгиев Харизанов**

Катедра: **„Дизайн на порцелан и стъкло“**

Дисертационният труд **„Топено стъкло. Технология, дизайн и развитие.“** се състои от увод, изложение – разделено в два дяла, заключение, списък на термините, температурни режими и библиография.

Общият обем е 183 страници, приложени са 124 броя цветни изображения, 36 дефиниции на термини и са изготвени 12 броя температурни режима, касаещи конкретната тема на докторанта. В Библиографията са включени 31 източника, основно чуждоезични.

В уводната част ясно се дефинира обекта на дисертационния труд, а именно топеното стъкло, като един отделен подход за художествена обработка. Полето на изследване е прецизирано

основно в тази посока и трудът отразява актуалното развитие по темата. Посочени са целите на изследването и задачите за реализирането му. Избрани са методите, според спецификата на дисертационния труд. Тук разбираме, че приоритет представлява практично-експерименталната страна на темата. Необходимостта на това изследване се аргументира с липсата на трудове и публикации на български език, в тази област. Към момента в специализираната литература не присъстват обстойни сведения по темата и докторантката е анализирала основно англо-езична литература. Тази технология не присъства често в произведения на български автори и като цяло липсва познаване на процеса.

Първата част на изследването въвежда в развитието на стъклото, като художествен материал от края на XIX век до днес, отбелязани са значими автори, както и отражението на индустриалната революция от този период. Следва кратко въведение в свойствата на материала и как това рефлектира в художественото му проявление в последствие. Последователно са структурирани и изяснени понятия, свързани с темата и технологичната проблематика на целият процес. Обърнато е внимание на оборудването. Анализирани са видовете стъкла и тяхното подходящо приложение. Тази част подготвя и запознава подробно читателя с това, което следва.

Втората част е същината на изследването. Там докторантката е реализирала серия от експерименти изграждащи цялостна визия за спецификата на работата в техниката топено стъкло.

Проследени са конфликтните зони в технологичния процес и са изведени анализи след всеки експеримент. Информацията е добре синтезирана и изчерпателно документирана. Всеки от общо петте експеримента съдържа снимков материал, проследяващ подробно случващото се преди и след стапянето на стъклото. Избраните материали съответстват на наличните в България, което прави изследването информационно коректно и приложимо.

В тази част, място намира и глава, в която са представени няколко съвременни автори, обединени в група и работещи в тази техника. Моника цели да предложи по-малко познати автори, като показва и техните лични постижения в сферата. Засегната е допирната точка на темата със съвременния дизайн и как стъклото се интегрира в него.

Следва заключителна част, с обобщение на резултатите от експериментите. Съставен е подробен терминологичен речник и са предоставени температурни режими на работа.

Познавам докторантката още от следването ѝ в специалност „Метал“ и имам отлични впечатления от нейното представяне през годините, отличаващо се с артистичност и желание за съчетаване и работа с различни материали. Още тогава тя бе заинтригувана от стъклото, затова не съм изненадан от сериозното проучване, което е провела.

Давам си сметка за трудността на избраната от нея тема, тъй като самият аз съм завършил специалност „Дизайн на стъкло“ в

Художествена Академия за приложни изкуства в Будапеща, Унгария. Интересът към топеното стъкло изисква особено задълбочаване, познаване на технологията в детайли, любов и воля, които Моника притежава. Това е един от най-сложните в технологично отношение материали и в частност горещата му обработка. Следя отблизо нейните изяви у нас и в чужбина и мога да заявя, че личният ѝ опит на автор, работещ основно със стъкло, който тя е натрупала през последните десет години е изключително полезен и е важно да бъде споделен. Тъй като няма други трудове обхващащи подробно това поле, читателя с удоволствие се запознава с тази неизследвана територия в исторически, художествен и технологичен аспект, подкрепен и от нейните авторски примери. Вдъхновяващо е да има такъв млад автор, осъзнаващ необходимостта да се събира и предава личният опит. Тя е постоянно търсещ и развиващ се артист, със своя собствена визия за стъклото, като изкуство – едновременно изящно и приложно.

Дисертационният труд на докторантката е емпирично изследване в света на топеното стъкло и считам, че тя е изпълнила успешно поставените цели при започването му. Авторката неколккратно е наблегнала на връзката между занаят, технология, дизайн и изкуство.

Основен принос на Моника е, че това изследване е първото по рода си на български език и считам, че то ще е полезно, както за

катедра „Дизайн на порцелан и стъкло“, така и за професионалното запознаване и ориентиране на други съвременни автори работещи или тепърва откриващи стъклото.

Като препоръка, бих добавил, че труда е достатъчно изчерпателен по обем и съдържание, но би било полезно и интересно, за широката аудитория, да се обърне още внимание на художественото стъкло извън технологичната му страна.

Вярвам, че нейният личен опит, като автор, истински допринася за развитието и популяризирането на художественото, в частност на топеното стъкло, като част от съвременното българско изкуство.

Оценявам като значимо, интересно и актуално изследването на докторантката, което ми дава основание да препоръчам на Научното жури да гласува за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ на Моника Найденова.

Рецензент:

Проф. Димитър Делчев